

Schmallenberg virus – udbredelse i Østdanmark.

Statens Serum Institut (SSI) har i 2023 tilbudt gratis undersøgelse for Schmallenberg hos de små drøvtyggere, der deltager i det frivillige Maedi-visna program.

I den forbindelse fik jeg mulighed for gratis at indsende blodprøver fra flere besætninger for nærmere at undersøge udbredelsen af Schmallenberg på Sjælland, Lolland-Falster og Møn. I alt fik jeg undersøgt 14 besætninger. Der blev testet 10 voksne dyr (hvis der var 10 voksne dyr) i hver besætning.

Sygdommen er første gang diagnosticeret i Danmark i 2012 hos nogle kreaturer i Sønderjylland. Sygdommen har tidligere i 2011 givet sygdomsudbrud hos malkekvæg i Tyskland.

Ligesom Bluetongue virus overføres Schmallenberg virus primært via mitter, men kan også overføres via inficeret sæd. Virus smitter således ikke mellem dyrene. Infektion med Schmallenberg-virus giver hos voksne får en kortvarig sygdomsudbrud med feber, evt. diarre og nedsat ædelyst. Smittes et drægtig moderfår derimod i første del af drægtigheden (dag30-60) kan det medføre kastninger eller svagtfødte misdannede fostre.

Misdannelserne hos nyfødte lam er typisk led, der ikke kan strækkes ud pga. for korte sener, væske i hjernen, skævhed i ryggen, fastlåst holdning af halsen til siden og bagud samt misdannelser af kæbeknogler med for kort underkæbe.

Der er ikke fundet lam diagnosticeret med Schmallenberg i Danmark, hvilket måske skyldes at aborterede fostre sjældent undersøges yderligere.

Ud af de 14 besætninger jeg testede, var kun én besætning negativ. Ud af de i alt 135 testede får var 34 positive svarende til 25% af de testede får. I 2 besætninger på Sjælland var 7 ud af 10 får positive.

Som et lille kuriosum skal nævnes at i en af de sjællandske besætninger, hvor 7 af 10 ældre får var smittede, testede jeg efterfølgende 10 lam for sygdommen og ingen af disse lam var smittede. Det tyder på, at fårene i besætningen ikke er blevet smittede i 2023.

Dette viser, at virus er eller har været udbredt i Østdanmark. Vi ved at sygdommen giver meget milde symptomer hos dyrene og at sygdommen tilsyneladende kun er et problem, hvis dyrene smittes i begyndelsen af drægtigheden. Dyr, der tidligere har været smittet, angives at være immune overfor sygdommen 3-4 år.

Det vil sige, at hvis vi bare ilæmmer efter mittedesæsonens ophør undgår vi deformede lam pga Schmallenberg virus. Eller hvis dyrene først ilæmmes efter at de er blevet smittede og dermed immune over for sygdommen.

En sidste mulighed er at behandle moderdyrene med insektafvisende pour-on i første del af drægtigheden.

Sygdommen har næppe på nuværende tidspunkt den store betydning i Danmark, da de fleste får ilæmmes sidst på året, hvor der ikke er så mange mitter. Men i takt med den globale opvarmning kan man frygte, at mittedesæsonen bliver længere og stækker sig længere ind i efteråret.

Derudover viser undersøgelsen, at mittede overførte sygdomme er en realitet i Danmark. Bluetongue overføres som bekendt også med mitter. I efteråret 2023 blev der konstateret udbrud af Bluetongue serotype 3 i Holland. Sygdommen bredte sig til Belgien og derefter Tyskland og rykkede således tættere på Danmark.

Sjællandske Fåreavlernes Fond takkes mange gange for økonomisk støtte til projektets udførelse.

Den 28.01.2024 Inga Stamphøj, dyrlæge